

MULOQOTNING TIZIMI

Majidova Ziyoda Abdirauf Qizi

Denov Tadbirkorlik Va Pedagogika Instituti Pedagogika Fakulteti Psixologiya

Yo'nalishi 112-Ps 2024 Guruh Talabasi

EMAIL:majidovmuhridin447@gmail.com

TEL raqam: +998888188706

ANOTATSIYA: Ushbu tezisda muloqot axborotni bir kishidan ikkinchi kishiga yetkazib berish haqida ma'lumot beriladi. Muloqot vaqtida axborot almashinuvi haqida so'z boradi.

KALIT SO'ZLAR: Muloqot, fikr, g'oya, ma'lumot, his-tuyg'u, axborot.

KIRISH:

Muloqot so'zning keng ma'nosida muloqot, axborotni bir kishidan ikkinchisiga o'tkazishdir. Tashkiliy kontekstda xuddi shu konsepsiya jarayon (muloqot-bu odamlarning muloqoti: fikrlar, g'oyalar, ma'lumotlar, his-tuyg'ular, niyatlar almashinuvi) va obyekt (bu axborot uzatishni ta'minlaydigan texnik vositalar to'plami) sifatida ko'rib chiqiladi.

Muloqotning funksiyalari axborot-kommunikativ, emotsional-kommunikativ va tartibga soluvchi-kommunikativdir.

Muloqot jarayoni ikki yoki undan ortiq shaxslar o'rtasida axborot almashishdir. Uning maqsadi - almashinuv predmeti bo'lgan axborotni tushunish va uzatishni ta'minlash.

ASOSIY QISM:

Barchamiz muloqot qilishimiz kerak bo'lgan asosiy sabab - bu shaxs yoki guruhning ijtimoiy ehtiyojlari. Inson o'zining shoshilinch ehtiyojlarini qondirish uchun muloqot jarayoniga kiradi.

Og'zaki ma'lumotni uzatish og'zaki yoki og'zaki bo'lmagan usullar bilan amalga oshiriladi (ohang, mimika, imo-ishoralar ko'pincha undan muhimroq bo'ladi, umumiy so'zlar).

Xabarni oluvchi (qabul qiluvchi) - bu xabar kimga mo'ljallangan bo'lsa, uni sharhlovchi shaxs. Muloqot natijasi - qabul qilish va talqin qilish bu xabarni. Va nihoyat, fikr-mulohaza qabul qiluvchining xabarga javobidir.

Og'zaki kodlashning namunasi - karlar uchun xabarning tarjimasini. Bunday holda, oddiy so'zlar qabul qiluvchiga og'zaki bo'lmagan tarzda uzatiladigan maxsus belgilar bilan kodlanadi.

Muloqotni faqat insonlar orasida amalga oshirish mumkin. Muloqotning inson hayotidagi o'rni beqiyosdir. Inson bolasi aynan boshqalar bilan muloqotda bo'lishda

shaxs sifatida shakillanib boradi.

Muloqot tufayli inson ijtimoiy tajriba va madaniyatni egallab boradi. Muloqot tufayli inson ijtimoiy tajriba va madaniyatni egallab boradi .Muloqot axborot manbai hisoblanadi.

Muloqotda o'z ichida hamkorlik faoliyatini qatnashchilari bilan o'zaro axborot almashinuvini qamrab olgan bo'lib, kommunikativ muloqot sifatida tavsiflanadi. Muloqot hamkorlikdagi faoliyat ehtiyoji bilan taqozolangan aloqa o'rnatish va un i rivojlantirish jarayoni. Muloqot belgilar tizimi orqali subyektlarning o'zaro tasirlashuvi. Muloqotning yana bir jihati munosabatga kirishuvchilarning o'zaro birgalikdagi harakati -nutq jarayonida faqat so'zlar bilan emas harakatlar bilan ham muloqot yurutishdan iborat. Muloqot psixologiyasining asosiy maqsadi, avvalo yoshlarda nutq madaniyatini shakllantirishga yordam beradi. Muloqotning mazmuni axborot almashish, odamlar tomonidan turli malumotlarni turli xil vositalar yordamida aloqani tushunish va munosabatlarni yaxshilashga yordam beradi. Muloqotga kirishuvchilar o'rtasida til katta ahamiyatga ega hisoblanadi.Muloqot chiroyli va ravon bo'lishi uchun subyekt o'zaro ta'sir natijalari haqida axborotni qabul qilishiga bog'liq holda amalga oshiriladi.

XULOSA:

Muloqot inson hayoti va faoliyati uchun muhim hisoblanadi. Aynan muloqot orqali insonlar turli xil mavzularda hamsuhbat bo'la olishadi. Muloqot tizimi jamiyatning ajralmas qismi bo'lib, insonlarning kundalik faoliyatini muvofiqlashtiradi va ularni rivojlanishiga yordam beradi. Muloqot tizimi insonlarni o'zaro tushunishni ta'minlovchi jarayon bo'lib insonlarning fikrlari, hissiyotlari va maqsadlarini ifodalashga yordam beradi. U samarali aloqa qilish uchun teskari aloqa,aniq til va madaniy konteksni hisobga olishni talab qiladi. Muloqot tizimi jamiyatning asisiy boshqaruv vositasi bo'lib, shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishda muhim ro'l o'ynaydi. Muloqot tizimi insoniyatning ijtimoiy hayotini tashkil etuvchi muhim vosita bo'lib, uning sifatini oshirish har bir shaxs va jamiyat taraqqiyoti uchun zarur hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. M.G.Davletshin,Z.Nishonova.Umumiy psixologiya,-T;2002
2. Muloqot psixologiyasi,O'quv qo'llanma.-T.. "Turon-Iqbol" nashriyoti,2016,-119.
3. Karimova.V Ijtimoiy psixologiya Toshkent,2018.
4. F.I.Xaydarov,N.I. Xalilova.Umumiy psixalogiya.Toshkent,2006.